

Zijn de mensenrechten in België bedreigd ?

Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil. (Artikel 25 van de universele verklaring van de rechten van de mens)

Meer en meer krijgen mensen die in armoede leven het etiket van luiaard, van potentiële fraudeurs. De prijs die ze voor dit etiket betalen is hoog. Diverse mensenrechten gelden niet meer voor hen.

De samenleving fluistert het niet meer, maar verklaart onomwonden dat mensen die in armoede leven het sociale systeem gebruiken en misbruiken. Ze leven op de kap van hard werkende burgers. Nochtans worden de rijen mensen die bij voedselbanken staan aan te schuiven steeds langer. Velen die met een vervangingsinkomen leven, zijn gedwongen om in een slechte woning te leven omdat goede woningen onbetaalbaar zijn. Als ze huursubsidies aanvragen lopen ze het risico dat de woning onbewoonbaar verklaard wordt en ze opnieuw een andere woning moeten zoeken.

Terwijl de samenleving de armen beschuldigt dat ze van haar profiteren, vergeet ze te zeggen dat de vervangingsinkomens al jaren onder de armoedegrens liggen. De overheid zet in op misbruik voorkomen en onderwerpt mensen in armoede aan steeds striktere controles, waarbij de vraag kan gesteld worden of het privéleven voldoende gerespecteerd wordt.

De laatste maanden werd een grens in het naleven van mensenrechten overschreden.

Niemand mag worden gedwongen om tot een vereniging te behoren. (Artikel 20)

Een ieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.

Een ieder, zonder enige achterstelling, heeft recht op gelijk loon voor gelijke arbeid.

Een ieder, die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige en gunstige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert, welke beloning zo nodig met andere middelen van sociale bescherming zal worden aangevuld. (Artikel 23)

Vanaf januari 2015 krijgen jongeren ouder dan 25 jaar en werkzoekend geen inschakelingspremie meer. Ook jongeren die de school verlaten zonder hun secundair diploma te behalen, zijn hetzelfde lot beschoren. Deze groep is gedwongen om een leefloon aan te vragen. Daardoor steeg het aantal leefloners in 2015 met 12,4%

Mensen die recht hebben op een leefloon moeten vanaf 1 november het geïndividualiseerd project maatschappelijk integratie (GPMI) aangaan. Dit betekent dat de overheid het recht op een leefloon ook aan voorwaarden verbindt. Dit vervangingsinkomen is het laatste redmiddel om te kunnen overleven. Deze zekerheid neemt de overheid nu ook weg. Hoe vrij voelt de aanvrager van het leefloon zich om zaken te weigeren die in zijn GPMI staan als hij beseft dat hij zo zijn laatste kans om financieel te kunnen overleven

misschien kan verspelen? Zal die zich niet eerder verplicht voelen om “vrijwilligerswerk” op te nemen in een vereniging of openbare instelling? Stopt hij met het vrijwilligerswerk dan wordt hij gesanctioneerd: geen leefloon meer. Van welke middelen moet hij dan leven?

Zonder enige beperking op grond van ras, nationaliteit of godsdienst, hebben mannen en vrouwen van huwbare leeftijd het recht om te huwen en een gezin te stichten. Zij hebben gelijke rechten wat het huwelijk betreft, tijdens het huwelijk en bij de ontbinding ervan. Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat. (Artikel 16)

De uithuisplaatsing van kinderen uit arme gezinnen is hoger dan bij andere gezinnen. Het recht op een gezinsleven wordt hier te weinig gerespecteerd. Het wetsvoorstel, dat een grotere rol aan pleegouders toekent, geeft minder ruimte aan de ouders om naast de pleegouders hun ouderrol op te nemen. De band tussen ouders en hun kinderen staat nog verder onder druk.

Een ieder heeft, in volle gelijkheid, recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgung. (Artikel 10)

Door de hervorming van juridische bijstand moeten de meest kwetsbaren nu betalen. Vanaf 1 september is beroep doen op een Pro Deo advocaat niet meer gratis: 20 euro voor een raadpleging en 30 euro per procedure. De wet wil zo misbruik van het Pro Deosysteem verhinderen. Mensen in armoede vertonen eerder de neiging om hun rechten niet te laten gelden en maken nu minder kans op een rechtvaardig proces.

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet. (Artikel 12)

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze Verklaring en tegen iedere ophitsing tot een dergelijke achterstelling. (Artikel 7)

Met als voorwendsel sociale fraude tegen te gaan, worden de mensen, die recht hebben op vervangingsinkomens, meer en meer onderworpen aan diverse controles. Onverwachte invallen thuis door inspecteurs van de RVA zijn toegelaten. Maatschappelijke werkers van het OCMW winnen informatie in bij politie. Gas-, water- of elektriciteitsfacturen worden uitgepluisd om zeker te zijn dat de rechthebbende geen domiciliefraude pleegt. De sociale fraude blijft marginaal in vergelijking met belastingontduiking. De middelen die men inzet om sociale fraude te lijf te gaan zijn onevenredig en discrimineren de meest kwetsbaren en schenden hun recht op privacy.

Contact presse :

André DENAYER Voorzitter ATD Vierde Wereld
Voorzitter ATD Vierde Wereld België
andre.denayer@atd-vierdewereld.be
0479-44-55-50

Georges DE KERCHOVE
Nationaal team ATD Vierde Wereld België
nationaal.team@atd-vierdewereld.be
0475-98-25-36